8 ปีภาษีความหวาน ลุ้นรัฐบาลใหม่เดินหน้าภาษีความเค็ม

16 ก.ย. 2025 11:32 น. **Wealth**

ไทยเริ่มเก็บ **"ภาษีความหวาน"** ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการลดปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่มลง
มีผลสำรวจพบว่าคนไทยบริโภคน้ำตาลมากกว่า 20 ช้อนชาต่อวัน เกินกว่าค่าที่องค์การอนามัยโลก(WHO) กำหนดไว้ว่าไม่ควรเกินวันละ 6 ช้อนชา หรือ 24 กรัม ไปหลายเท่าตัว

ภาษีความหวานกำหนดเป็น 4 ระยะ ในแต่ระยะเว้นห่าง 2 ปี โดยจะมีการปรับขึ้นภาษีตามปริมาณน้ำตาลแบบขั้นบันได

ระยะที่ 1: เริ่มวันที่ 16 กันยายน 2560 – 30 กันยายน 2562

ระยะที่ 2: วันที่ 1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2566 เดิมสิ้นสุดในปี 2564 แต่ในช่วงนั้นเพิ่งเกิดโควิดระบาด ทำให้ครม.ในสมัยนั้นมีมติคงอัตราภาษีในระยะที่ 2 ไว้ก่อน เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและประชาชน

ระยะที่ 3: วันที่ 1 เมษายน 2566 – 31 มีนาคม 2568

ระยะสุดท้ายคือ ระยะที่ 4: เริ่มมาตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2568 เป็นต้นไป โดยอัตราภาษีเริ่มเก็บภาษีคิดตั้งแต่น้ำตาล 6 กรัมต่อ 100 มล. ขึ้นไป ไล่ระดับภาษีจาก 1-5 บาทต่อลิตร ยิ่งหวานมาก ยิ่งเสียภาษีสูง

สรุปข่าว

ไทยมีมาตรการภาษีเพื่อช่วยสนับสนุนสุขภาพของคนไทย โดยเมื่อ 8 ปีที่แล้วมีการเก็บภาษีความหวานในสินค้าเครื่องดื่มไปแล้ว และมีความพยายามผลักดันเก็บภาษีความเค็มต่อ ซึ่งต้องติดตามว่ารัฐบาลใหม่จะเดินหน้าเรื่องนี้อย่างไร

ผลการศึกษา สสส. ระบุว่า หลังไทยใช้มาตรการภาษีความหวาน คนไทยมีแนวโน้มลดการดื่มเครื่องดื่มที่มีความหวาน ส่วนผู้ผลิตเครื่องดื่มมีการปรับสูตรใช้ความหวานน้อยลง โดยพบว่า "ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มในตลาดปรับสูตรลดน้ำตาลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 35"

สสส.ร่วมมือแพลตฟอร์มสั่งอาหารออนไลน์ LINE MAN Wongnai ในการลดความหวานมา พบว่า "**มีร้านค้าเข้าร่วมกว่า 60,000 ร้านทั่วประเทศ มียอดสั่งเครื่องดื่มแบบหวานน้อยมากถึง 30 ล้านแก้ว หรือคิดเป็นร้อยละ 58 ของยอดสั่งเครื่องดื่มทั้งหมด และมีอัตราการสั่งแบบไม่หวานเลย เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 160 เมื่อเทียบระหว่างปี 2566 และ ปี 2567**"

พบว่าการลดความหวานคนไทย สามารถช่วยคนไทยลดการบริโภคน้ำตาลได้มากถึง 120 ตัน ส่งผลให้ลดการแจกซองเครื่องปรุงไปได้กว่า 120 ล้านซองตามไปด้วยเช่นกัน

ผลการวิจัย สสส. ยังระบุว่า ปัจจัยเรื่องราคามีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่ม โดยคนไทยร้อยละ 70.5 จะเปลี่ยนแปลงการดื่มหากราคาสูงขึ้น แต่จะดื่มยี่ห้อเดิมแต่ลดปริมาณลงร้อยละ 39.4 มีบ้างที่เลิกดื่มที่มีรสหวานร้อยละ 22.9 และดื่มยี่ห้อเดิมแบบใส่สารทดแทนความหวานร้อยละ 4.7 และดื่มประเภทอื่น เช่น ชงสดร้อยละ 3.5

พบว่าคนไทยมีใช้ค่าใช้จ่ายซื้อเครื่องดื่มที่มีรสหวานเฉลี่ย 23.55 บาทต่อวัน แต่ถ้าหากมีการปรับขึ้นราคาจะรับได้เฉลี่ยไม่เกิน 31.24 บาท

มีประชาชนหลายคน ระบุว่า ยังต้องการดื่มเครื่องดื่มที่มีความหวาน ถ้าดูเหตุผลในการเลือกเครื่องดื่มที่มีรสหวานตามช่วงอายุ พบว่า อายุ 10-14 ปีมาจากการตลาดและรสชาติ / อายุ 15-29 ปี มาจากรสชาติและ ราคา / ส่วน อายุ 30-44 ปีมาจากเรื่องราคา และการเข้าถึงที่ง่าย / ส่วนอายุ 45-59 ปีเป็นเรื่องการตลาดที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย สุขภาพ

ส่วนตราสัญลักษณ์ "ทางการเลือกสุขภาพ" ในเครื่องดื่มพบว่าเครื่องดื่มที่ได้รับการรับรอง 3 อันดับคือ 1. ชาเขียวบรรจุขวด 2.น้ำอัดลมบรรจุขวด น้ำตาล 0 % 3. น้ำผลไม้บรรจุขวด แต่คนไทยใช้สัญลักษณ์ทางเลือกสุขภาพประกอบการตัดสินใจซื้อน้อยมาก พบว่า 3 ใน 8 คนใช้ในการตัดสินใจซื้อ และ 5 ใน 8 คน ไม่ใช้ตัดสินใจ หรือไม่แน่ใจ

ผลการศึกษา สสส. แสดงให้เห็นว่า คนไทยดื่มเครื่องดื่มที่มีรสหวานเฉลี่ยลดลง แต่ น้ำอัดลม ยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกเก็บภาษีความหวาน ที่คนไทยดื่มมากที่สุด ส่วนเครื่องดื่มประเภท ชา/กาแฟชงสด เป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ถูกเก็บภาษี ที่คนไทยดื่มมากที่สุด

ตรงนี้ทำให้เห็นว่า มาตรการทางภาษีมีอิทธิพลในการเปลี่ยนพฤติกรรมไม่กินหวาน แม้ว่าจะไม่ใช่ปัจจัยทั้งหมดก็ตาม

นอกจากภาษีความหวานแล้ว อีกภาษีที่พยายามผลักดันมานานหลายปี คือ ***"ภาษีความเค็ม"*** ที่เก็บจากสินค้าที่มีปริมาณโซเดียมสูง ล่าสุดมีการหยิบยกภาษีความเค็มมาศึกษาอีกครั้ง "**กรมสรรพสามิต ระบุว่า อยู่ระหว่างการศึกษาภาษีความเค็ม โดยภายในปี 2568 คาดว่าการศึกษาจะแล้วเสร็จ และนำเสนอไปยังรัฐบาล**"

รูปแบบการจัดเก็บภาษีจะจัดเก็บอัตราภาษีแบบขั้นบันได เช่นเดียวกันกับภาษีความหวาน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างศึกษาว่าจะกำหนดปริมาณโซเดียมเท่าใด

คาดว่าการเก็บภาษีความเค็มจะเริ่มเก็บภาษีจาก **"ขนมขบเคี้ยว"** ก่อน เพราะมองว่า เป็นสินค้าไม่ได้จำเป็นต่อการดำรงชีวิต หลังจากนั้นขยายไปยังสินค้าอื่นๆ เช่น บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป อาหารแปรรูป และซอสปรุงรส

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เคยมีการประเมินว่า กลุ่มสินค้าที่อาจเข้าข่ายถูกเก็บภาษีความเค็ม น่าจะมีมูลค่าตลาดอยู่ที่ประมาณ 88,000 ล้านบาท หรือคิดเป็น ร้อยละ 18 ของมูลค่าตลาดอาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปทั้งหมด

จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปัจจุบันคนไทยบริโภคโซเดียมเกินค่ามาตรฐาน และเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือ NCDs เช่น โรคไต ความดัน หัวใจ

โรคดังกล่าวเป็นสาเหตุหลักในการเสียชีวิตของคนไทยถึงร้อยละ 81 ของการเสียชีวิตทั้งหมด หรือมากกว่า 4 แสนรายต่อปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สร้างความสูญเสียทางเศรษฐศาสตร์ถึงประมาณ 1.6 ล้านล้านบาทต่อปี และจะยิ่งมีความสูญเสียเพิ่มมากขึ้นเพราะคนที่ป่วยด้วยโรค NCDs มีอายุที่น้อยลง จากเดิมจะเกิดกับคนที่สูงอายุ

การเก็บภาษีความเค็มน่าจะช่วยลดปัญหาสุขภาพคนไทยมีอัตราการบริโภคเกลือเฉลี่ยสูงถึงประมาณ 10 กรัมต่อวัน ซึ่งมากกว่าค่าที่องค์การอนามัยโลก (WHO) แนะนำถึงสองเท่า

นอกจากนี้ภาษีความเค็มลดภาระทางเศรษฐกิจด้านสาธารณสุข โรคที่เกิดจากการบริโภคโซเดียมเกิน เช่น โรคไตวายและความดันโลหิตสูง สร้างภาระค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลให้กับระบบสาธารณสุข การเก็บภาษีสามารถช่วยลดการบริโภคและลดค่าใช้จ่ายทางสุขภาพในระยะยาว

พร้อมกันนี้ยังหวังว่า ภาษีความเค็มจะกระตุ้นให้ผู้ผลิตปรับสูตรอาหาร และผลักดันให้ผู้ผลิตอาหารลดปริมาณโซเดียมในผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับอาหารที่ดีต่อสุขภาพมากขึ้นโดยไม่ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค

มีบทเรียนจากต่างประเทศ

มีตัวอย่างของ ประเทศอย่างฮังการีและโปรตุเกสได้เริ่มใช้มาตรการภาษี คือ เก็บภาษีจากอาหารที่มีไขมัน น้ำตาล หรือเกลือสูง พบว่าช่วยลดการบริโภคอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพได้จริง แต่ต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้ประชาชนควบคู่กัน

ที่มาข้อมูล : กรมสรรพสามิต , สสส. , กระทรวงสาธารณสุข, LINE MAN Wongnai
ที่มารูปภาพ : canva

มาสุทธิ ตั้งภควัตกุล

แท็กบทความ ภาษีความหวาน | น้ำอัดลม | ภาษีความเค็ม | ขนม | เกลือ